

Aneks do Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej: Szybkie, sprawiedliwe i skuteczne rozwiązanie problemu zmiany klimatu

Według najnowszego raportu IPCC światowe emisje CO₂ muszą zostać zmniejszone o połowę do końca 2030 roku, a emisje netto muszą być zerowe do końca 2050 roku, by uniknąć tragicznej w skutkach zmiany klimatu.

Poprzez niniejszą Europejską Inicjatywę Obywatelską chcemy pokazać, że pośród obywateli Europy istnieje szerokie poparcie dla Opłaty i Dywidendy Węglowej. To rozwiązanie zostało zaprojektowane tak, by zrównać emisje Unii Europejskiej z celami porozumienia paryskiego. Dodatkowo proponowana ustawa wpływa neutralnie lub pozytywnie na ekonomię państw członkowskich. Opłata i Dywidenda Węglowa ma znaczące poparcie naukowców, ekonomistów, organizacji pozarządowych, przemysłu i obywateli.

Spis treści:

[Opłata i Dywidenda Węglowa](#)

[Korzyści](#)

[1 Opłata Węglowa](#)

[2 Dywidenda](#)

[3 Wyrównania Przygraniczne](#)

[Poparcie](#)

[Źródła](#)

Opłata i Dywidenda Węglowa składa się z 3 części:



Opłata Węglowa

Paliwa kopalne: węgiel, ropa naftowa i gaz ziemny zostają objęte opłatą, która początkowo jest niska i stale rośnie w czasie. Ta ciągła zmiana stymuluje redukcję emisji gazów cieplarnianych, ponieważ przedsiębiorstwa, przemysł, sektor publiczny i konsumenci zaczną wybierać tańsze alternatywy.



Dywidenda Węglowa

Całość środków z pobranych opłat węglowych jest zwracana każdego miesiąca obywatelom, by mogli zagospodarować otrzymane pieniądze wedle własnego uznania. Koszty administracyjne są pokryte ze zgromadzonych opłat. Rząd nie zatrzymuje żadnej części pieniędzy z opłat węglowych.



Wyrównania Przygraniczne

Wyrównania Przygraniczne chronią producentów i stanowiska pracy Unii Europejskiej przed nieuczciwą konkurencją z krajów, które nie posiadają opłat węglowych. Importowanie towarów wiąże się z wyrównującą opłatą węglową, a eksport towarów z UE spowoduje zwrot pobranych opłat.

Korzyści z Opłaty i Dywidendy Węglowej

Zmiana klimatu jest utrzymana pod kontrolą.

Opłata węglowa jest najskuteczniejszym sposobem redukcji emisji CO₂ ([IPCC, 2015](#)). Każde inne rozwiązanie kosztuje więcej, by osiągnąć ten sam efekt.

Rodziny dostaną pieniądze.

Większość rodzin o niskich i średnich dochodach będzie w lepszej sytuacji. Pieniądze zwracane gospodarstwom domowym pozwalają obywatelom wybrać, jak je wydać.

Powstają nowe miejsca pracy.

Dodatkowy dochód w formie dywidendy stwarza miejsca pracy w lokalnych społecznościach i w przemyśle związanym z czystą energią, poprawą wydajności i odnawialnymi źródłami energii ([REMI 2014](#)).

Zdrowsze środowisko.

Mniej zanieczyszczeń z paliw kopalnych prowadzi do lepszej jakości powietrza. Wiele osób uniknie problemów zdrowotnych i śmierci.

Potencjalne dalsze oszczędności.

Kiedy inne państwa wprowadzą analogiczne prawo powstaną okoliczności pozwalające na dalsze uproszczenie ustaw i usunięcie niepotrzebnych dofinansowań.

Przyjazne środowisku decyzje są nagradzane.

Każdy ma powód, by rozważyć efektywność energetyczną i zmniejszyć swój ślad węglowy. Finansowa motywacja istnieje dla pojedynczych osób, rodzin, przedsiębiorstw, przemysłu i sektora publicznego.

Unia Europejska inwestuje w kreatywność.

Stabilnie rosnąca opłata węglowa powoduje ogromny wzrost przyjaznych środowisku inwestycji, przyspiesza rozwój i rozpowszechnienie niskoemisyjnych technologii.

Promuje globalne wdrożenie.

Prostota i jawność polityki w połączeniu z wyrównaniami przygranicznymi zachęca kraje spoza Unii, by wprowadzały analogiczne prawo, chroniąc planetę przed zmianą klimatu.

1. Opłata Węglowa



Opłata węglowa opiera się na mechanizmie ekonomii ograniczającym popularność towarów, których cena wzrasta.

Ustanowienie stabilnie rosnącej ceny na wszystkie zanieczyszczenia CO₂ wywiera ekonomiczny nacisk na każdą tonę gazów cieplarnianych. Wolnorynkowy mechanizm zachęca usunięcie w pierwszej kolejności tych źródeł emisji, które dadzą największą korzyść dla środowiska za każdą wydaną złotówkę. Wraz z rosnącą ceną kolejne źródła są wypierane przez przyjazne środowisku alternatywy, aż do ostatniej tony.

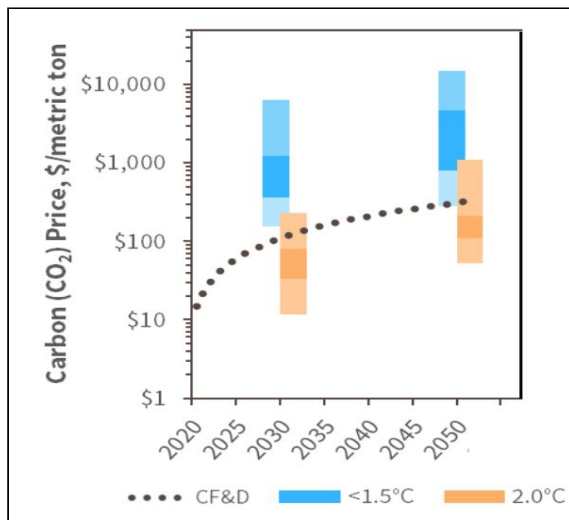
Opłata początkowo jest niska i rośnie w przewidywalny sposób, by uniknąć szoku dla ekonomii. Pozwala to przedsiębiorstwom i branżom dokonać świadomych decyzji odnośnie gospodarowania energią, efektywności, długoterminowych inwestycji i kreatywnych rozwiązań. Rynek zostaje lekko skierowany w stronę odnawialnych źródeł energii i ma wyraźny sygnał na przyszłość. Wszystkie sektory (przemysł, przedsiębiorstwa, sektor publiczny, rodziny i obywatele) są finansowo zachęcane, by wdrożyć nowe rozwiązania.

Najbardziej efektywne ze względu na koszt jest pobieranie opłat u źródła, jak tylko paliwa kopalne wchodzi na rynek - w momencie wydobycia lub importu, z uwagi na względnie małą ilość miejsc, które trzeba monitorować i pobierać opłaty węglowe. Rosnąca cena u źródła w efekcie wpływa na całą ekonomię i aktywności opierające się pośrednio lub bezpośrednio o paliwa kopalne.

Instrumenty ekonomiczne, takie jak podatki od emisji dwutlenku węgla, są atrakcyjne ze względu na ich prostotę i szeroki zakres obejmujący wszystkie technologie i paliwa. Dzięki temu generują minimalne koszty wprowadzenia zmian w produkcji i technologiach, co przejawia się w wyborach konsumpcyjnych i stylu życia. To jest powód, dla którego mają potencjał, aby być bardziej wydajne niż bezpośrednio regulowanie technologii, produktów lub zachowań. Aby zminimalizować koszty administracyjne, podatek od emisji dwutlenku węgla może być pobierany u źródła (w punktach produkcji lub wjazdu do kraju). Wreszcie (...) podatek może zastąpić istniejące systemy pobierania opłat. ([IPCC. 2015](#))

Trajektoria opłaty za zanieczyszczanie

Wybranie odpowiedniej wysokości opłaty węglowej jest kluczowe dla skuteczności ustawy i pozostawienia społeczności czasu na dostosowanie się. Im wcześniej opłata zostanie wprowadzona, tym łagodniejszy może być jej wzrost, by osiągnąć ten sam efekt. Zaczęcie w 2019 roku od €15 za tonę emisji i coroczne zwiększanie o €10 za tonę spowoduje wzrost ceny paliwa o 3 centy w pierwszym roku i kolejne 2 centy w następnych latach oraz pozwoli osiągnąć cele porozumienia paryskiego.

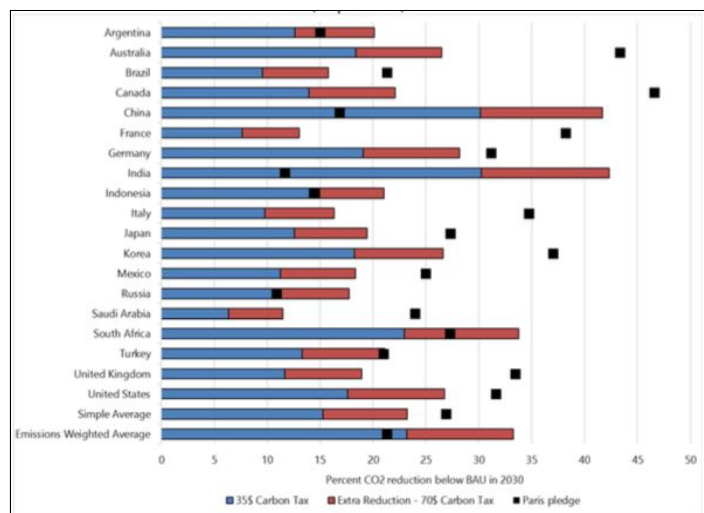


Wykres obok pokazuje ostatnie wyniki analizy cen za emisję CO₂ (IPCC, 2015). Przybliża wysokość opłat konieczną by utrzymać globalny średni wzrost temperatury poniżej 2°C i 1.5°C.

Zaproponowane kwoty spełniają te cele.

To przewidywanie wzrostu temperatury bazuje na 21 modelach ekonomicznych i 67 różnych scenariuszach z różnymi założeniami, technologiami i ekonomią. 2°C wzrostu - kolor pomarańczowy. 1.5°C wzrostu - kolor niebieski. Ciemniejsze części pokazują środkową część wszystkich wyników.

Modele dla krajów G20 (IMF 2018) pokazują procentowy spadek emisji CO₂ w 2030 roku wraz ze wzrostem cen za emisję. Niebieski \$35, czerwony \$70 i czarny punkt pokazujący zobowiązanie paryskie. Zaproponowane kwoty opłaty węglowej oznaczają cena za emisję w kwocie \$120 za tonę w 2030 roku, co pokrywa się z potrzebami wynikającymi z porozumienia paryskiego i zobowiązaniami krajów Unii.

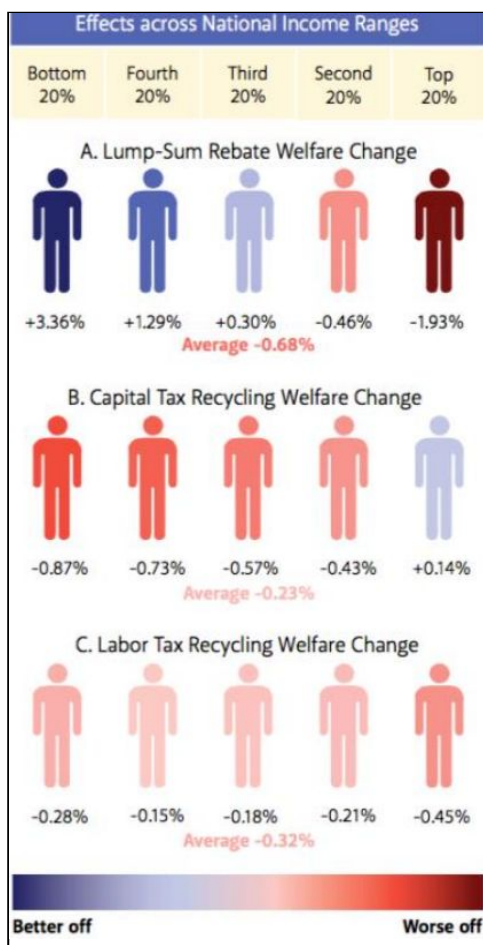


Kanadyjska ustawa o *Opłacie za Zanieczyszczanie Gazami Cieplarnianymi* zaczęła od 20 CAD i wzrasta o 10 CAD każdego roku (Kanadyjski Wydział Sprawiedliwości 2018). W USA, ustawa o *Energetycznej Kreatywności oraz Opłacie i Dywidendzie* proponuje wzrost o 10 USD (Kongres Stanów Zjednoczonych, 2019). Ustawa przewiduje zwiększenie tempa wzrostu opłaty jeżeli cele redukcji emisji nie zostaną osiągnięte. Oszacowano, że ustawa spowoduje spadek emisji o 40% w pierwszych 12 latach. Najbardziej wiarygodne źródła wspierają trajektorię opłaty podobną do corocznego wzrostu o € 10 za tonę emisji CO₂.

2. Dywidenda



Dywidenda została zaprojektowana tak, by zapewnić stabilność ekonomii, chronić wrażliwych i zabezpieczyć długotrwałe wsparcie potrzebne do utrzymania zmiany klimatu pod kontrolą. Mieszkańców Unii Europejskiej nadal będzie stać na kupowane dziś towary i usługi wraz ze wzrostem opłat za zanieczyszczanie i zwrotem zebranych środków obywatelom.



Dochód z opłat węglowych może być podzielony na równe części - po 1 udziale na dorosłego i 0,5 udziału na dziecko, aż do 2 dzieci na gospodarstwo domowe. Dywidenda jest zwracana rodzinom w postaci comiesięcznego przelewu, który sprawi, że większość obywateli wyjdzie na plus. Rosnące ceny energii wraz ze wzrostem opłat węglowych same w sobie spowalniają gospodarkę i najmocniej dotykają mniej zamożnych. Dlatego niezbędnym elementem rozwiązania są dywidendy, które w równy i sprawiedliwy sposób wprowadzają zgromadzone pieniądze z powrotem do obiegu, chronią osoby o niskich i średnich dochodach oraz uwzględniają emerytów i bezrobotnych. W uogólnieniu ludzie zamożni, którzy zachowują swój ponadprzeciętny odcisk węglowy stracą więcej niż dostaną w formie dywidendy. Rysunek po lewej wizualizuje wpływ różnych rozwiązań na poszczególne grupy społeczne.

W 2008 roku Kolumbia Brytyjska w Kanadzie wprowadziła opłatę węglową, z której zyski były zwracane mieszkańcom. Początkowo ciężko było zyskać poparcie opinii publicznej, ale ostatecznie około 65% obywateli poparło to rozwiązanie ([OECD, 2013](#)).

Otwarte dyskusje o celu opłaty i zobowiązaniu całkowitego zwrotu zysków zostały uznane jako istotne czynniki dla wzrostu poparcia.

3. Wyrównania Przygraniczne



Wyrównania przygraniczne zostały zaprojektowane tak, by chronić przemysł Unii Europejskiej przed nieuczciwą konkurencją i by stymulować światowe wdrożenie efektywnego sposobu nakładania opłat na zanieczyszczenia atmosfery.

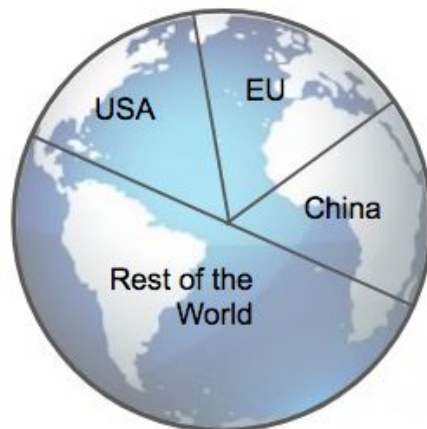
Podczas handlu z regionami, które mają niższą opłatę węglową lub nie mają jej wcale, na importowane dobra nakładana jest opłata wyrównawcza oparta o odcisk węglowy danego rodzaju towarów, a za produkty eksportowane z UE należec się będzie zwrot. To daje szansę na uczciwy międzynarodowy handel i zapobiega “wyciekom” zanieczyszczeń atmosferycznych do krajów bez odpowiednich ustaw promujących przyjazne środowisku alternatywy. Wyrównania przygraniczne pozwalają przedsiębiorstwom UE konkurować na równym poziomie z firmami z krajów o odmiennej polityce klimatycznej.

Istnieje możliwość ograniczenia kosztów wdrożenia wyrównań przygranicznych poprzez zawężenie zakresu do towarów klasyfikowanych jako energochłonne i narażone na handel (przykładowo: stal, beton, papier, ceramika i chemikalia takie jak nawozy sztuczne). To ograniczyłoby ilość dóbr, które trzeba monitorować.

Wyrównania przygraniczne są zgodne z zasadami Światowej Organizacji Handlu zarówno z artykułem GATT II.2 jak i III.2 ([GMF, 2013](#)). Są też uznane jako zasada w artykule GATT XX, paragrafy (b) i (g) jak zauważono w protokole montrealskim powiązany z powstającą dziurą ozonową. To orzecznictwo potwierdziło, że zasady ŚOH nie są nadrzędne dla środowiska. Preferowana jest zgodna akceptacja głównych graczy, by nadać moc prawu międzynarodowego handlu.

Wyrównania przygraniczne tworzą ekonomiczną dźwignię, która promuje wdrażanie kompatybilnych ustaw w krajach spoza UE. Partnerzy handlowi mają finansową motywację, by uchwalić podobne opłaty węglowe i zatrzymać przychód z tego źródła we własnej gospodarce, zamiast zasilać opłatami ekonomię partnera handlowego.

Rozwiązanie Globalne



Problem zmiany klimatu nie może zostać rozwiązany wyłącznie przez kraje Unii Europejskiej. Każdy region światowej gospodarki, która ustanowiła cenę za emisje zanieczyszczeń atmosfery poprzez wyrównania przygraniczne, wywiera nacisk na partnerach handlowych i przyspiesza globalne wdrożenie opłaty węglowej.

Stany Zjednoczone, UE i Chiny łącznie stanowią połowę światowego handlu. Jeżeli dwa z tych regionów wprowadzi wyrównania przygraniczne, to takie ustawodawstwo stanie się obowiązujące, zgodne z międzynarodowym prawem i uzasadnione. Amerykańska ustawa o “Energetycznej Kreatywności oraz Opłacie i Dywidendzie” już zawiera wyrównania przygraniczne.

Ponad połowa emisji gazów cieplarnianych pochodzi z krajów klasyfikowanych przez Bank Światowy i Transparency International jako posiadające słabe i/lub skorumpowane rządy. Dla tych krajów konieczne jest przygotowanie ustaw wprowadzających opłatę węglową w taki sposób, by być odpornym na korupcję i maksymalnie uprościć proces.

Łatwość wdrożenia i jawność Opłaty Węglowej z Dywidendą sprawia, że rozwiązanie to dobrze się skaluje i jest odporne na korupcję. Można je wdrożyć w ciągu 6 do 12 miesięcy, wymaga minimalną infrastrukturę zarządzania i może być monitorowane zewnętrznie ([OECD, 2013](#)). Unia Europejska może znacznie przyczynić się do światowych wysiłków redukcji emisji CO₂ dzięki przyjęciu i rozpowszechnianiu Opłaty Węglowej z Dywidendą jako kluczowego rozwiązania problemu globalnego ocieplenia oraz zachęcaniu pozostałych regionów do wdrażania analogicznych ustaw poprzez wyrównania przygraniczne.

Poparcie dla Opłaty i Dywidendy Węglowej.

CLIMATE LEADERSHIP COUNCIL

W 2019 roku ponad 3400 ekonomistów podpisało Oświadczenie o Opłacie Węglowej ([Climate Leadership Council 2019](#)). Dokument wskazuje Opłatę i Dywidendę Węglową jako pożądane rozwiązanie problemu globalnego ocieplenia. W treści opisane zostały wszystkie 3 kluczowe elementy ustawy: opłata, dywidenda i wyrównania przygraniczne.

Znane światowe marki, które popierają proponowaną ustawę:



Poza ekonomistami i powyższymi markami Citizens' Climate Lobby zbierało poparcia dla Opłaty i Dywidendy Węglowej z szerokiego wachlarza organizacji, grup społecznych i różnego rodzaju instytucji.

Citizens' Climate Lobby ma ponad 100.000 członków i zebrało ponad 1250 rekomendacji:



673	Przedsiębiorstwa
141	Wiary
200	Rządy (między innymi stanów, miast)
134	Uczelnie
6	Związki zawodowe
7	Narodowe Służby Bezpieczeństwa
174	Organizacje pozarządowe
31	Media

Poparcie dla ustalenia ceny za emisję zanieczyszczeń atmosfery

Poniżej znajduje się kilka cytatów i podsumowań ze światowych i europejskich źródeł:



“Carbon Pricing should be **primary policy**”

“Carbon Pricing and coverage are inadequate” - Ian Parry



“Member States should introduce policies: E.g. Carbon Price or Tax in addition to ETS”

“ETS needs to hit \$30, \$40, \$50 ... and for carbon capture and sequestration: \$80, \$90 ...” - Ian Duncan
Lead lawmaker ETS reform 2020



Originally the Carbon Disclosure Project



“2018: 7,000 companies, 50% global market cap, reported”



“A well designed Carbon Price is an **essential** part of a strategy for reducing emissions in an **efficient** way.”

Koalicja Ustalenia Opłaty Węglowej zawiera następujące kraje europejskie:

Belgia	Hiszpania	Portugalia	Włochy
Dania	Holandia	Szwajcaria	
Finlandia	Niemcy	Szwecja	
Francja	Norwegia	Wielka Brytania	

Filmiki Wyjaśniające

Koalicja Ustalenia Opłaty Węglowej (3 minuty)



<https://www.youtube.com/watch?v=5fvbD0Ev7eU&feature=youtu.be>

Citizens' Climate Lobby: Ustawa i Społeczne Zaangażowanie (2 minuty)



<https://www.youtube.com/watch?v=9oyguP4nLv0>

Źródła:

- Kanadyjski Wydział Sprawiedliwości. (19 października 2018). *ustawa o Oplacie za Zanieczyszczanie Gazami Ciepłarnianymi*. Pobrana z <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/G-11.55/FullText.html>
- Climate Leadership Council. (17 stycznia 2019). *Oświadczenie Ekonomistów o Oplacie Węglowej*. Wall Street Journal. Pobrane z <https://www.clcouncil.org/economists-statement/>
- CPLC. (2017). *Raport Komisji Wysokiego Szczebla ds. Opłaty Węglowej*. Pobrano z https://static1.squarespace.com/static/54ff9c5ce4b0a53decccfb4c/t/59b7f2409f8dce5316811916/1505227332748/CarbonPricing_FullReport.pdf
- IMF. (2018). *Ustawy dążące do realizacji postanowień porozumienia paryskiego: Podsumowanie dla krajów G20* (Vol. 18, p. 1). Pobrane z <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/WP/2018/wp18193.ashx>
- IPCC. (2015). *Zmiana Klimatu 2014: Rozwiązania Zmiany Klimatu: Grupa Robocza III Wkład do Piątego Raportu Podsumowującego IPCC*. Uniwersytet Cambridge.
- MPRA. (2017). *Co zrobić, by Opłata Węglowa działała*. Pobrane z https://mpa.ub.uni-muenchen.de/80943/1/MPRA_paper_80943.pdf
- OECD. (2013). *Ekonomia Polityczna Opłaty Węglowej w Kolumbii Brytyjskiej*. Pobrana z https://members.e2.org/ext/doc/OECD_paper_on_BC_Carbon_Tax.pdf
- OECD. (2015). *Założenia FASTER dla skutecznego ustalenia opłat za zanieczyszczanie atmosfery*. Pobrane z <https://www.oecd.org/environment/tools-evaluation/FASTER-carbon-pricing.pdf>
- REMI. (2014). *Wpływ ekonomii, Klimatu, Podatków, Energii i Demografii na Krajową Opłatę Węglową*. Pobrano z <https://11bup83sxdss1xe1i3lpol4-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2018/05/The-Economic-Climate-Fiscal-Power-and-Demographic-Impact-of-a-National-Fee-and>

-Dividend-Carbon-Tax-5.25.18.pdf

The German Marshall Fund of the United States. (2013). *Zmianianie Klimatu dla Opłaty Węglowej*. Pobrane z <http://www.gmfus.org/file/3102/download>

Kongres Stanów Zjednoczonych. (15 stycznia 2019). Ustawa o *Energetycznej Kreatywności oraz Opłacie i Dywidendzie*. Pobrana z <https://energyinnovationact.org/wp-content/uploads/2019/01/Energy-Innovation-and-Carbon-Dividend-Act-2019.pdf>.

Grupa Banku Światowego. (2017). *Instrukcja Wprowadzania Opłat Węglowych*. Pobrana z <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/26300/Carbon%20Tax%20Guide%20-%20Synthesis%20web%20FINAL.pdf?sequence=2&isAllowed=y>